

aghaiepour1348@yahoo.com

amirmansour78@yahoo.com

شهرام آقایی پور

امیرمنصور

آثاری از خانواده وفادار

خانواده وفادار نقشی مهم و موثر در موسیقی معاصر ایران ایفا کرده اند که اوج آن به دهه ۳۰ شمسی بازمی گردد.

در بین علاقمندان موسیقی کمتر کسی یافت می شود که با نام و آثار مجید وفادار (۱۲۹۱- ۹ بهمن ۱۳۵۴ تهران) آشنایی نداشته باشد. مجید - معروفترین شخص خاندان وفادار - عموماً به عنوان آهنگساز و نوازنده ویلن شناخته می شود. ساخته های بسیاری از وی با استقبال گسترده مواجه شده و مقبولیت عامه یافته اند. او شاگرد مکتب **رضا محجوبی** و هنرآموز مدرسه ی موسیقی **علینقی خان وزیری** بود.

در دل شیپارهای صفحه های سنگی آثار متعددی از ساخته های مجید وفادار حک شده که در برخی از آنها صدای شفاف ویلن وی به گوش می رسد که پرداختن به همه ی این صفحات و دیسکوگرافی آن نیاز به مجالی دیگر دارد. معروفترین صفحه وی اثر جاودانه **مرا ببوس** است که اولین بار در سال ۱۳۳۴ شمسی با صدای **پروانه** برای فیلم **اتهام** ضبط شد و در صفحه شماره 288A کمپانی موزیکال رکورد منتشر گردید.

نکته جالب در زمینه آثار ضبط شده از مجید خان وفادار آن است که وی در ابتدا به عنوان خواننده اقدام به پرکردن صفحه می نماید. اصل این موضوع در نام نامه موسیقی ایران زمین اثر مهدی ستایشگر (ج سوم، ص ۶۰۷) به درستی درج و ثبت شده و در اینجا، جزئیات بیشتری روشن خواهد شد.

در بین صفحه های پولیفون، صفحه ای با برجسب قرمز و به شماره کاتالوگ V 1296 وجود دارد که در سال ۱۳۰۶ شمسی در تهران به صورت آکوستیک ضبط شده است. متن لیبیل صفحه بدین شرح می باشد: **مجید خان- وفادار / راک- ماهور-**

بدیع - خیز و کن همتی مردانه / تار حاجی علی اکبر خان - شهنازی

روی دیگر این صفحه با شماره کاتالوگ 1297 v دارای متن زیر است: **مجید خان - وفادار / عراق -**

ماه‌ور - بدیع / تار حاجی علی اکبر خان - شهنازی

از نکات قابل توجه در این صفحه همکاری و همراهی حاجی علی اکبر خان شهنازی ۲۹ ساله - استاد به رسمیت شناخته شده تار و جانشین آقا حسینقلی - با مجید خان ۱۵ ساله می باشد. این در حالی است که در همین سری از صفحه های پولیفون قرمز، حاجی علی اکبر خان در همکاری با اساتیدی چون **حسینعلی خان نکیسا** و **عنایت الله خان شیبانی** (با نام مستعار ع. ش) هر صفحه ای که ضبط نموده، یک روی آن به اجرای تکنوازی وی اختصاص دارد در حالی که در صفحه ی مورد بحث، در هر دو روی آن، هم‌نواز آواز مجید خان است.

حمید وفادار (۱۲۹۳ - ۹ اسفند ۱۳۶۹ تهران) برادر کوچکتر مجید، نوازنده تار و شاگرد مکتب علی اکبر

خان شهنازی بود. دونوازیهای وی با ویلن مجید و همراهی ضرب مهدی غیائی در سالهای ۱۳۲۳ شمسی که بصورت زنده از رادیو پخش می شد، طرفداران زیادی داشت. (قصه شمع، ص ۹۳) او به دلایل شخصی رادیو را ترک کرد. از وی قطعا صفحه ای ضبط نشده است و تنها اثر صوتی بجامانده اش، اجرایی خصوصی به مدت یک

ساعت می باشد که خانواده وی در هنگام سالمندی او ضبط کرده اند. این اثر - که به لطف سرکار خانم پوران وفادار در دسترس قرار گرفته است - تکنوازی در اصفهان، ماهور و چهارگاه است. حمید در این نوار، آمیخته ای از تکنیک و ملاحظت ساز خود را با قدرت فراوان به گوش شنونده می رساند.

جانگیر وفادار برادر بزرگتر مجید و حمید که در سن ۲۱ سالگی بر اثر

بیماری سل درگذشت. وی نوازنده ی ویلن بود و در اولین صفحه های ضبط شده از **سید جواد بدیع زاده** در سال ۱۳۰۷ شمسی، با **اتفاق عبدالحسین خان شهنازی** (تار) و **اصغر اکمپانیان** (ضرب)، وی را همراهی کرده اند. نمونه آثار وی تصنیف های **ای مرغ بی آشیان** و **جلوه کل** است که با شماره های GF.2 و GF.3 با لیبیل هیز ماسترز ویس منتشر شده است.

پوراندخت وفادار (متولد ۱۳۱۴ تهران) دختر حمید وفادار و خانم پرخیده،

در سال ۱۳۳۷ شمسی و مصادف با دوره اوج فعالیت هنری و آهنگسازی عمویش **مجید وفادار**، به خوانندگان رادیو پیوست و نزدیک به دو سال و نیم در رادیو با نام هنری **فیروزه** به اجرای آثاری پرداخت که عموماً توسط عمویش ساخته می شد. اخباری از وی و فعالیتهای هنریش در مطبوعات آن دوره چون **روشنفکر** و **آتش منعکس** شده و شماره ویژه نوروز ۱۳۳۸ مجله رادیو ایران، ضمن درج عکس خانم **فیروزه**، پیوستن وی به خوانندگان رادیو را گزارش نموده است.

نورالهدی مظفری (۱۲۹۲-۱۳۴۴، تهران) معروف به پرخیده، همسر حمید وفادار و از چهره های برجسته عرصه بازیگری ایران می باشد که کمتر نام و نشان و اشاره ای از حضور وی در هنر موسیقی دیده می شود. وی آثار زیادی در رادیو اجرا کرده و

مجید وفادار و بانو پرخیده در هنگام تمرین
عکس از کتاب گلپانگ محراب تا بانگ مضراب، خاطرات سید جواد بدیع زاده

تعدادی از آنها همچون یار نازنین با مطلع (از نازنین یارم گل بی خارم) با آهنگ مجید و شعر مستعان، بصورت دوصدایی با حسین قوامی (فاخته ای) اجرا شده است.

از آخرین صفحه هایی که با لیبیل هیز ماسترز ویس (HMV) در سال ۱۳۲۶ شمسی در تهران ضبط شده و با علامت تجاری معروف بوق و سگ بر روی کاغذ سبز

رنگ و با نوشته های طلایی انتشار یافته است، صفحه شماره RR 10 می باشد. دو روی صفحه با شماره قالب OHB.1062&3، ترانه ای با صدای بانو پرخیده است بنام ماه من که با همراهی ارکستر هنرمند آذری، عادل آخوندزاده اجرا گردیده است

